

Reykjavík, 8. júní 2020

Nefndasvið Alþingis

b.t. Utanríkismálanefndar

Umsögn um mál 716, frumvarp til laga um utanríkisþjónustu Íslands (skipun embættismanna o.fl.)

Við er til tölvubréfs nefndasviðs, dags. 3. júní sl. hvar óskað er eftir umsögn um ofangreint þingmál, nr. 716. Í ljósi þess að undirritaður kom fyrir háttvirta utanríkismálanefnd 3. júní sl. ásamt formanni Hagsmunaráðs starfsfólks utanríkisþjónustunnar þar sem gerð var ýtarleg grein fyrir afstöðu þess til fyrrgreinds frumvarps, þá er rétt að áréttta samandregna afstöðu Hagsmunaráðs, sem endurspeglar í öllum meginatriðum afstöðu undirritaðs:

1. Hagsmunaráð fagnar því **að ekki verði lengur um að ræða skipun í hefðbundið embætti sendiherra án auglýsingar**. Ráðið leggur til **að ekki verði gerðar minni kröfur í lagatextanum til þeirra er skipaðir verða í embætti sendiherra en þeirra sem ráðnir eru í lægri stöður innan þjónustunnar**.
2. Hagsmunaráð telur **engin málefnaleg rök eiga við um þær undantekningar sem veita ráðherra heimild til tímabundinnar skipunar sendiherra án auglýsingar og án sérstakra hæfniskrafna, þ.e. pólitískrar skipunar sendiherra**.
3. Standi vilji þingsins til þess að veita áfram slíkt svigrúm sé eðlilegt að um þær stöður séu gerðar **sambærilegar lögmæltar hæfniskröfur** og varðandi almenna skipun og að svigrúm ráðherra hvað varðar fjölda slíkra skipana verði þrengt frá því sem lagt er upp með í frumvarpinu og verði í mesta lagi um tíund til viðbótar við fjölda skipaðra sendiherra með hefðbundnum hætti..
4. Tiltekið verði í lagatextanum að skýrt sé að annað hvort sé skipun tímabundinn sendiherra án auglýsingar **takmörkuð við embættissetu ráðherra**, eða að kalla megi slíkan sendiherra heim af sendiskrifstofu ef málefnalegar ástæður liggja til grundvallar.
5. Svigrúm ráðherra til að setja sendifulltrúa sem sendiherra og skrifstofustjóra tímabundið í utanríkisþjónustunni verði **afmarkað lögmæltum hæfnisviðmiðunum sem samræmist gildandi lögum um Stjórnarráðið annars vegar og framgangskerfi utanríkisþjónustunnar hins vegar**.
6. Skýrt verði að **allar skipanir í embætti sendiherra og skrifstofustjóra innan utanríkisþjónustunnar séu í samræmi við 18. og 19. gr. laga 115/2011 um Stjórnarráð Íslands**.

Auk þess vill undirritaður áréttta þá skoðun sína, sem sett var fram á fundi nefndarinnar, um mikilvægi þess að lög nr. 39/1971 um utanríkisþjónustu Íslands verði endurskoðuð í heild enda efnislegar forsendur fyrir að gera tilteknar breytingar, sbr. mál 716, óljósar í greinagerð.

Með virðingu,

Þórður Ægir Óskarsson

sendiherra

